

Analiza zasad funkcjonowania telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży

W ostatnim czasie do Instytutu Ordo Iuris docierały sygnały nauczycieli zaniepokojonych tym, że w niektórych podręcznikach szkolnych zamieszczony jest numer telefonu zaufania 116 111 i adres strony internetowej 116111.pl. Na stronie tej, jeszcze do niedawna, znajdowało się przekierowanie m.in. do strony sexed.pl, co spotkało się z reakcją m.in. ze strony Rzecznika Praw Dziecka. Rzecznik, który w piśmie z dnia 27 grudnia 2022 r. PRZ.053.15.2022.KMJ skierowanym do prezesa zarządu Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, prowadzącej stronę 116111.pl, wskazał, że na wspomnianej stronie (sexed.pl), znajdują się ogólnodostępne filmy promujące różne formy seksu, w tym oralnego, animacje ukazujące ejakulację, opisy zalet okaleczania ciała i oglądania pornografii i wiele innych kontrowersyjnych treści erotycznych.

Dziś przekierowania do strony sexed.pl nie ma już na stronie internetowej telefonu zaufania. Strona ta jednak w dalszym ciągu nie jest wolna od kontrowersyjnych treści, a będąc zamieszczoną w podręcznikach dopuszczonych do użytku szkolnego, razem z telefonem zaufania 116 111, stwarza realne pole do nadużyć, m.in. poprzez zaznajamianie dzieci z działalnością organizacji, przedstawiających wizję rozwoju psychoseksualnego oraz wychowania w oparciu o teorię *gender*, oraz omijanie obowiązujących regulacji prawnych, służących zapewnieniu kontroli rodzicielskiej nad treściami przekazywanymi dzieciom z wykorzystaniem przestrzeni szkolnej.

Podstawa prawna funkcjonowania numeru 116 111

Państwa członkowskie Unii Europejskiej, na podstawie Decyzji Komisji Europejskiej nr 2007/116/WE z dnia 15 lutego 2007 r. w sprawie rezerwacji krajowego zakresu numeracyjnego zaczynającego się na 116 na potrzeby zharmonizowanych usług o walorze społecznym (Dz. Urz. WE L 49 z 15, dalej: „Decyzja”), zobowiązane zostały do ustanowienia jednolitych, rozpoznawanych we wszystkich krajach UE numerów telefonów, pod którymi będzie można bezpłatnie uzyskać dostęp do określonych usług o walorze społecznym (podobnie jak w przypadku numeru alarmowego „112”). Numery właściwe dla danego rodzaju usług są wymienione w załączniku do Decyzji.

Decyzja nie tyle zobowiązuje państwa do świadczenia usług związanych z konkretnym numerem, ale do tego, by numer ten nie był wykorzystywany w żadnym innym celu niż określony w decyzji (zob. art. 5 ust. 2 Decyzji). Po zamieszczeniu numeru w wykazie będącym załącznikiem do Decyzji, państwo członkowskie powinno ogłosić na szczeblu krajowym, że dany numer jest dostępny na potrzeby świadczenia związanych z nim usług oraz że można składać wnioski o prawo do posługiwania się nim (zob. art. 5 ust. 3 Decyzji).

Jednym ze „zharmonizowanych numerów” jest numer 116 111, będący telefonem zaufania dla dzieci i młodzieży. Numer ten z założenia ma służyć pomocą młodym ludziom potrzebującym opieki

i ochrony, zapewniając *możliwość wyrażenia ich trosk, rozmowy o sprawach bezpośrednio ich dotyczących i nawiązania kontaktu w sytuacji kryzysowej* (por. załącznik do Decyzji).

Obsługa telefonu zaufania w Polsce

W Polsce telefon zaufania prowadzony jest przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę (dawniej: Fundacja Dzieci Niczyje, dalej również: „fundacja” lub „FDDS”), której celem działalności jest *ochrona dzieci przed krzywdzeniem i wykluczeniem społecznym oraz niesienie pomocy dzieciom, rodzinom i osobom w sytuacjach kryzysowych, a także wspieranie inicjatyw na rzecz ochrony praw dziecka oraz na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu* (§ 6 statutu fundacji). W Krajowym Rejestrze Sądowym znajduje się informacja, że organem sprawującym nadzór nad fundacją jest Minister Pracy i Polityki Społecznej (obecnie: Minister Rodziny i Polityki Społecznej).

Na rządowej stronie internetowej¹ możemy przeczytać nt. numeru 116 111 m.in. że:

- konsultacji udziela *Grupa pedagogów i psychologów dyżurujących przy Telefonie Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111, spośród których każdy ma doświadczenie w pracy z osobami w trudnych sytuacjach życiowych i potrzebującymi pomocy;*
- *Jeśli poprosisz o pomoc w rozwiązaniu Twoich problemów lub zgodzisz się na to, żeby Ci pomóc – konsultanci 116 111 zajmą się tym;*
- konsultanci *Jeśli będzie to potrzebne, mogą umówić się na kolejną rozmowę.*

Na stronie internetowej telefonu zaufania: „116111.pl”, prowadzonej przez FDDS, w zakładce „Często zadawane pytania”, w odpowiedzi na pytanie „Kto odbierze telefon?”, podobnie jak na stronie rządowej, czytamy: *W telefonie pracują psycholodzy i pedagodzy. To właśnie my – konsultanci jesteśmy profesjonalnie przygotowani do udzielania pomocy psychologicznej przez telefon oraz online. Średni wiek naszych konsultantów to 29 lat².*

Jednocześnie jednak, na tej samej stronie, w zakładce „Ciekawostki o 116 111”, z artykułu „Jak wygląda praca w 116 111?” dowiadujemy się:

- *Nasz zespół składa się z **prawie 80 osób**, większość z nich to pracownicy z wieloletnim doświadczeniem, którzy od lat związani są z telefonem zaufania. Jest też grupa stażystów, którzy dopiero zaczynają swoją przygodę z byciem konsultantem telefonu zaufania. Najważniejsze jednak, aby pamiętać, że **każda osoba, która odbiera telefon jest związana z psychologią, pedagogiką lub kierunkami pokrewnymi, przeszła odpowiednie przeszkolenie i jest w pełni przygotowana, żeby dyżurować na linii.***

¹ <https://www.gov.pl/web/numer-alarmowy-112/telefon-zaufania-dla-dzieci-i-mlodziezy>

² <https://116111.pl/o-116111/>, dostęp: 6.06.2023 r.

- *Wiek konsultantów jest bardzo różny i w zasadzie nie ma górnej granicy, **najmłodszy jednak, to studenci ostatnich lat studiów** [podkr. autora], którzy są wieku około 24-25lat. **Średnią wieku konsultantów można określić na około 32 lata.***
- *W rozmowach konsultantki i konsultanci **nie przedstawiają się** [podkr. autora], nie mówią o swoim życiu prywatnym i zainteresowaniach, a wynika to z tego, że **telefon zaufania jest miejscem anonimowym, zarówno dla dzwoniących jak i konsultantek/konsultantów** [podkr. autora]³.*

Informacja o numerze 116 111, oprócz tego, że na ogólnodostępnych stronach rządowych, zamieszczona jest również m.in. w podręcznikach dla klas szkół podstawowych wydawnictwa Nowa Era, zatwierdzonych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Ocena zasad funkcjonowania telefonu zaufania

Idea niesienia pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży oczywiście zasługuje na aprobatę. Warto jednak rozważyć, czy funkcjonujące rozwiązanie polegające na prowadzeniu rozmów i doradzaniu dzieciom i młodzieży w sytuacjach kryzysowych przez anonimowe osoby nie stwarza pola do nadużyć i nie narusza obowiązujących przepisów prawa.

Podstawowe zastrzeżenia budzi anonimowość osób udzielających konsultacji i to niezależnie od tego, że jak wskazuje FDDS – miałyby to być powszechną praktyką spotykaną również u innych podmiotów prowadzących tego typu infolinie, nie wyłączając Telefonu Zaufania Rzecznika Praw Dziecka. Próżno na stronie internetowej fundacji, stronach rządowych, w tym w samym Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, szukać informacji nt. imion, nazwisk, doświadczenia konsultantów czy też ich współpracy z innymi organizacjami. Również telefoniczne próby uzyskania takich danych od fundacji, pod wskazanym na jej stronie ogólnodostępnym numerem telefonu, nie przyniosły skutku. FDDS nie jest skłonna do zmiany tej praktyki, uważając ją za „korzystną dla dzieci i dla ich bezpieczeństwa”.

Taką sytuację trudno zaakceptować. O ile prawo do zachowania anonimowości osób zwracających się o pomoc jest oczywiste, o tyle niezrozumiałą jest brak jawności tego, kto takich konsultacji udziela. Wiele wskazuje na to, że fundacja nie dzieli się takimi informacjami również z nadzorującym ją Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej, choć deklaruje ona, że gdyby ministerstwo zwróciło się o podanie danych konsultantów obsługujących telefon zaufania (w tym ich imion i nazwisk oraz kwalifikacji), to informacje te zostałyby udzielone. FDDS zapewnia, że nigdy takiej prośby ze strony MRiPS nie otrzymało, a ponadto, że lista konsultantów była przedstawiana podczas weryfikacji realizacji projektów FDDS finansowanych publicznie przez MSWiA dwa lata temu. MSWiA miało nie

³ <https://116111.pl/jak-wyglada-praca-116111/>, dostęp: 6.06.2023 r.

zgłaszać wówczas żadnych zastrzeżeń co do kwalifikacji konsultantów ani sposobu prowadzenia linii, w tym zasady anonimowości.

Skutek tego jest taki, że obecnie ani rodzice, ani dzieci, ani ministerstwo nadzorujące organizację prowadzącą telefon zaufania, nie zna danych konsultantów rozmawiających z dziećmi.

Uwagę zwraca rozbieżność między tym co czytamy o konsultantach na stronie rządowej – tj., że składają się oni z pedagogów i psychologów, a tym co widnieje na stronie 116111.pl, gdzie wskazano, że wśród konsultantów są „osoby związane” z psychologią, pedagogiką **lub kierunkami pokrewnymi**, zaś najmłodszy to **studenci ostatnich lat studiów**. Potwierdza to również sama fundacja wyjaśniając, że organizowany jest staż dla studentów ostatnich lat studiów na kierunkach psychologii, pedagogiki, resocjalizacji lub kierunków pokrewnych. Stażyści, po odbyciu wielogodzinnych szkoleń organizowanych przez FDDS, dyżurują przy telefonie – jak wskazuje fundacja – pod stałym i rzeczywistym w czasie nadzorem doświadczonych specjalistów.

Powyższe pozwala stwierdzić, że młodzi ludzie kontaktują się w poufnych sprawach z nieznanymi z imienia i nazwiska osobami, o niewiadomym wykształceniu i doświadczeniu zawodowym oraz powiązaniu z organizacjami pozarządowymi. Dla porównania – na stronie internetowej katolickiego telefonu zaufania „Nadzieja”⁴, na każdy miesiąc publikowany jest grafik dyżurów, w którym (przynajmniej) z imienia wymienieni są konsultanci pełniący dyżury w poszczególnych dniach, a dodatkowo zamieszczona jest informacja, czy dany konsultant jest pedagogiem, psychologiem (o ile posiada takie kwalifikacje), lub czy specjalizuje się w określonych sprawach (np. trudne małżeństwa). Choć nie ma podanych nazwisk konsultantów, to jest to znacznie więcej niż w przypadku telefonu zaufania FDDS czy infolinii Rzecznika Praw Dziecka.

Należy zauważyć, że w przypadku anonimowości konsultantów również rodzice nie mają możliwości ustalenia kto i w jakich sprawach doradza ich dzieciom, choć to im przysługuje pierwszeństwo wychowawcze gwarantowane przepisami Konstytucji RP. Nie mają też możliwości weryfikacji, czy konsultanci rozmawiający z ich dziećmi nie widnieją przypadkiem w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym, utworzonym na mocy ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym⁵, choć jak zapewnia FDDS – weryfikuje ona konsultantów w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym (rejestr publiczny i rejestr z dostępem ograniczonym) a ponadto pobiera oświadczenia o niekaralności za inne przestępstwa na szkodę małoletnich. Po wejściu w życie nowelizacji ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304), wymagane będzie dodatkowo przedłożenie zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego przez osobę ubiegającą się o nawiązanie stosunku pracy lub dopuszczenie do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych,

⁴ <http://telefon-zaufania.pl/>

⁵ Dz.U. z 2023 r., poz. 31.

rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Co znajdziemy na stronie internetowej telefonu zaufania?

Pewną wskazówką na temat tego, kto udziela konsultacji i jakie informacje są przekazywane przez telefon zaufania mogą być **treści zamieszczone na stronie internetowej telefonu zaufania**, znajdującej się pod adresem 116111.pl.

Po wejściu na stronę, w prawym górnym rogu znajduje się, oznaczony strzałką, odnośnik do „panelu bocznego”. Po jego rozwinięciu mamy możliwość wybrania jednej z zakładek, spośród których pogrubioną czcionką oraz kolorem wyróżniono **zakładkę opisaną jako „LGBT+ja”**. Po wejściu w zakładkę naszym oczom ukazuje się opis, w jaki sposób zostać sojusznikiem „Kampanii LGBT+ja”. Kampania ta realizowana jest od 2021 r. przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, przy wsparciu finansowym szwedzkiej organizacji Childhood Foundations⁶. W szczegółowym opisie kampanii, znajdującym na stronie internetowej FDDS, możemy przeczytać, że w jej ramach w 2022 r.:

- *na profilu FB Fundacji odbyła się **ekspertka debata „Jak w rodzinie i w szkole wspierać młode osoby LGBT+”** (...);*
 - *W szkołach w całej Polsce promowane są scenariusze **zajęć pt. „Szkoła otwarta na różnorodność” i „LGBT+ja”** dla klas VII-VIII szkół podstawowych i I klasy szkoły ponadpodstawowej, dotyczące promowania akceptacji dla różnorodności i przeciwdziałania przemocy rówieśniczej wobec osób LGBT+ (...);*
 - *W mediach społecznościowych (TikTok, Instagram) prezentowane są **przekazy kampanii „LGBT+ja”** adresowane do nastolatków, promujące przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i wsparcie dla rówieśników nieheteronormatywnych i transpłciowych. **Przekazy promować będą również ofertę telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111 oraz podstronę kampanii dla młodzieży: 116111.pl/lgbtplusja** [podkr. autora];*
 - *Odbyło się **8 webinarów eksperckich** kierowanych do dorosłych - ich nagrania dostępne są na [YouTube](#)*
1. ***„Sytuacja dzieci i młodzieży LGBT+ w Polsce na podstawie doświadczeń z 116 111 - telefon zaufania dla dzieci i młodzieży”** – Anna Czołnik i Katarzyna Łęgowska*
 2. ***„LGBT+ szkoła. Reaguj, edukuj, szukaj pomocy”** – Aleksandra Muzińska*
 3. ***„Orientacja seksualna i tożsamość płciowa u nastolatków - perspektyw psychologiczna”** – Jan Świerszcz*

⁶ Zob.: https://edukacja.fdds.pl/mod/page/view.php?id=1195&forceview=1&gclid=EAlaIqObChMImKDHxl-s_wIVGBF7Ch3fQAizEAAAYASAAEgKh0PD_BwE, dostęp: 5.06.2023 r.

4. **"Szkoła otwarta na różnorodność - jak budować inkluzywną społeczność i wspierać rówieśnicze sojusze"** – Ewa Dziemidowicz i Marta Wojtas
5. **"Jak reagować na przemoc homofobiczną i transfobiczną?"** – Anna Czołnik i Katarzyna Łęgowska
6. **"Osoby trans w szkole"** – Aleksandra Chodecka
7. **"Wychowanie małego dziecka do różnorodności"** – Katarzyna Gałązka, Magda Winiarska-Smoczyńska, Urszula Kubicka-Kraszyńska
8. **"Rozwój psychoseksualny małego dziecka"** – Monika Zielona-Jenek, Magda Winiarska-Smoczyńska, Urszula Kubicka-Kraszyńska⁷.

Na stronie 116111.pl, w zakładce „LGBT+ja”, widnieje również dalsza zakładka „Dowiedz się więcej”, pod którą zamieszczono m.in. niemal **godzinne nagranie z oficjalnego kanału** w serwisie Youtube organizacji „**Kampania Przeciw Homofobii**”, a także **link do pakietu „materiałów edukacyjnych o osobach LGBT+”** znajdujących się na stronie internetowej stowarzyszenia „**Miłość Nie Wyklucza**”.

W materiałach tych znajdziemy m.in. definicję „tożsamości płciowej” przedstawionej jako wewnętrzną świadomość swojej płci, która „opisuje” *do jakiej płci przynależysz – do tej, którą przypisano ci przy urodzeniu, a może do innej?*⁸.

Dalej możemy przeczytać: *W codziennym życiu bazujemy na stereotypach. Widząc osobę, która wygląda stereotypowo „męsko”, zakładamy, że mamy do czynienia z mężczyzną. Żeby uniknąć takich sytuacji, osoby trans często przechodzą **TRANZYCJĘ***⁹.

Jako możliwe elementy tranzycji wskazano m.in. na: **tranzycję społeczną** – np. *coming out* (powiedzenie komuś o swojej tożsamości), używanie innego imienia, zmiana ekspresji oraz **terapię korekty płci** – np. *terapia hormonalna, operacje korekty płci*. Czytamy też m.in. o marszach i paradach równości, określanych jako *połączenie imprezy, święta i demonstracji politycznej*¹⁰.

Fundacja wyjaśnia, że linki do stron organizacji pozarządowych – wśród których znajduje się również link strony Grupy Ponton, na której, co warto podkreślić, znajdują się m.in. artykuły opisujące praktyki seksualne polegające na „pieszczeniu” odbytu językiem oraz z wykorzystaniem uprząży [uwaga aut.] – oraz do kampanii sojuszniczej „LGBT+ja”, gdzie dzieci mogą uzyskać pomoc lub informacje, wykraczające poza zakres wsparcia oferowany przez Telefon Zaufania – nie mogą być usunięte ze strony internetowej infolinii, ponieważ zdaniem fundacji stanowią „ważny element realizacji praw dziecka (w tym prawa do informacji z różnych źródeł, prawa do życia wolnego od

⁷ <https://edukacja.fdds.pl/mod/page/view.php?id=1195&forceview=1>, dostęp: 6.06.2023 r.

⁸ <https://mnw.org.pl/orientujsie/?fbclid=IwAR1oxRD7c94v-ehJlJkY8Aqgxp4cYBdguV5s1nOrZHvXGE5DsK071QCszw>, dostęp: 5.06.2023 r.

⁹ Tamże.

¹⁰ Tamże.

dyskryminacji, prawa do życia wolnego od przemocy, czy prawa do wolności poglądów) wynikających z Konwencji o prawach dziecka. Ponadto, na stronach tych nie ma żadnych treści niezgodnych z prawem”.

Telefon zaufania w szkolnych podręcznikach

Jak już wspomniano, informacje o telefonie zaufania oraz stronie internetowej 116111.pl znajdują się w niektórych szkolnych podręcznikach. W podręczniku do informatyki „Lubię to!”, dla klasy IV szkoły podstawowej (ISBN 978-83-267-3100-6), wydawnictwa Nowa Era (*nota bene* chwającego się na swojej stronie internetowej wspieraniem Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę i zachęającego innych do podobnego wsparcia¹¹), na str. 59 wskazano na numer 116 111 jako numer, pod który można dzwonić w sytuacji poczucia zagrożenia w wyniku korzystania z internetu (jak na ironię na tej samej stronie podręcznika przestrzega się dzieci, że rozmawiając z kimś za pośrednictwem sieci nigdy nie ma się pewności, że osoba z którą się rozmawia jest tą, za którą się podaje, po czym wskazuje się numer telefonu zaufania, pod którym można porozmawiać o intymnych sprawach z anonimowym konsultantem)¹². Z kolei w podręczniku „Tajemnice przyrody” (tego samego wydawnictwa) dla szkół podstawowych klasy IV (ISBN 978-83-267-3100-6), **na stronie 133, zamieszczono adres strony internetowej „www.116111.pl”, który został opisany jako... „adres ciekawej strony internetowej poświęconej przyrodzie”**¹³ (zob. objaśnienia oznaczeń na str. 3 podręcznika¹⁴).

Jest to informacja ewidentnie wprowadzającą w błąd i to w kwestii szczególnie istotnej i wrażliwej; sugeruje bowiem, że strona www.116111.pl jest neutralną, bezpieczną (a więc niezawierającą treści bądź odesłań do portali z radykalnymi postulatami środowisk LGBT, które są nie do przyjęcia znacznej części społeczeństwa, w tym rodziców, ponieważ stanowią zerwanie z dotychczasowym porządkiem, w którym płeć jest określana przez anatomię, zaś małżeństwo to związek kobiety i mężczyzny, a dzieci nie powinny być wychowywane przez pary homoseksualne) stroną internetową „poświęconą przyrodzie”. Tymczasem, jak wykazano, zawiera ona treści oraz przekierowania do stron, ukazujące wizję rozwoju psychoseksualnego człowieka oraz ludzkiej płciowości promowaną przez radykalne, aktywistyczne środowiska LGBT, z czego większość rodziców, a być może również nauczycieli, zapewne nie zdaje sobie sprawy.

Powyższe daje podstawę do zastosowania procedury z art. 22aq ust. 1 pkt 2 lit b ustawy o systemie oświaty¹⁵, zgodnie z którą minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze decyzji administracyjnej, może z urzędu cofnąć dopuszczenie do użytku szkolnego podręcznika, jeżeli co

¹¹ <https://www.nowaera.pl/o-nas/odpowiedzialnosc-spoeczna/wsparcie-dla-fundacji-dajemy-dzieciom-sile>, dostęp: 5.06.2023 r.

¹² <https://flipbook.nowaera.pl/dokumenty/Flipbook/Lubie-to-4/#p=60>, dostęp: 7.06.2023 r.

¹³ https://flipbook.nowaera.pl/dokumenty/Flipbook/Tajemnice-przyrody-4_2/index.html#p=134, dostęp: 7.06.2023 r.

¹⁴ https://flipbook.nowaera.pl/dokumenty/Flipbook/Tajemnice-przyrody-4_2/index.html#p=4, dostęp: 7.06.2023 r.

¹⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U z 2022 r., poz. 2230).

najmniej dwóch rzeczoznawców wyznaczonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania stwierdzi, że podręcznik zawiera błędy merytoryczne, z powodu których nie powinien być w użytku szkolnym.

Niezależnie od tego należy zauważyć, że dopuszczanie przez dyrektora szkoły do korzystania w danej szkole z podręcznika zawierającego promocję działalności organizacji zewnętrznych np. poprzez podawanie adresów ich stron internetowych, powinno być poprzedzone dopełnieniem procedury przewidzianej w art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900). Zgodnie z przywołanym przepisem podjęcie działalności w szkole przez stowarzyszenie lub inną organizację wymaga zgody dyrektora szkoły poprzedzonej pozytywną opinią rady szkoły oraz rady rodziców. Kluczowe znaczenie ma w tym przypadku termin „działalność w szkole”, który należy rozumieć szeroko jako każdą aktywność i każdą formą **społecznego oddziaływania, informowania, propagowania idei itd.**, którą dana organizacja podejmuje w stosunku do uczniów, korzystając ze wsparcia (choćby biernego) szkoły lub placówki¹⁶.

W świetle powyższego, zamieszczenie w podręczniku szkolnym adresu strony internetowej 116111.pl czy samego numeru telefonu zaufania, po wpisaniu którego w wyszukiwarce internetowej, na pierwszej pozycji pojawia się strona 116111.pl, na której to stronie znajdujemy opis jak zostać sojusznikiem „Kampanii LGBT+ja” prowadzonej przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę oraz odnośnik do strony internetowej stowarzyszenia Miłość Nie Wyklucza, jest przykładem tego, jak współcześnie stowarzyszenia i organizacje zewnętrzne *de facto* prowadzą w szkołach działalność bez dopełnienia procedury przewidzianej w art. 86 ust. 2 Prawa oświatowego.

Promocja permissywnej edukacji seksualnej

Należy zwrócić uwagę na inny jeszcze aspekt. Treści zamieszczone na stronie stowarzyszenia Miłość Nie Wyklucza, do których link znajduje się na stronie internetowej telefonu zaufania, wkraczają w tematykę objętą zakresem zajęć wychowania do życia w rodzinie (m.in. w kwestii rozwoju psychoseksualnego człowieka).

W obowiązującym stanie prawnym rodzice małoletniego ucznia mogą zgłosić dyrektorowi szkoły rezygnację z udziału ucznia w tego typu zajęciach¹⁷. W każdym zaś roku szkolnym przed przystąpieniem do realizacji zajęć z WDŻ, nauczyciel prowadzący wraz z wychowawcą klasy, przeprowadza co najmniej jedno spotkanie informacyjne z rodzicami uczniów niepełnoletnich,

¹⁶ Zob. M. Pilich [w:] A. Olszewski, M. Pilich, *Prawo oświatowe. Komentarz*, wyd. III, Warszawa 2022, art. 86.

¹⁷ Zob. § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 395).

podczas którego obowiązany jest przedstawić pełną informację o celach i treściach realizowanego programu nauczania, podręcznikach szkolnych oraz środkach dydaktycznych¹⁸.

Powyższe unormowania, stanowiące wyraz konstytucyjnej zasady pierwszeństwa wychowawczego rodziców¹⁹, zwłaszcza w tak intymnych kwestiach jak seksualność człowieka, są naruszane w sytuacji zamieszczenia, w podręczniku dopuszczonym do użytku szkolnego, informacji o telefonie zaufania, pod którego numerem można skorzystać z konsultacji, dotyczących również rozwoju psychoseksualnego człowieka, które w dodatku odbywają się poza jakąkolwiek kontrolą rodzicielską, zarówno co do treści jak i co do osób ich udzielających.

Wnioski

1. Infolinie „telefonów zaufania”, w tym numer telefonu zaufania 116111 prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, obsługiwane przez nieznanych z imienia i nazwiska konsultantów, jak również adresy stron internetowych odsyłające do organizacji zewnętrznych, o których mowa w art. 86 ust. 1 Prawa oświatowego, nie powinny być publikowane w podręcznikach szkolnych, ponieważ stwarza to sposobność do naruszenia art. 86 ust. 1 i 2 Prawa oświatowego oraz innych przepisów prawa, wyrażających konstytucyjną zasadę pierwszeństwa wychowawczego rodziców. Decyzja Komisji Europejskiej nr 2007/116/WE z dnia 15 lutego 2007 r. nie wymaga, aby numer telefonu zaufania był podawany w podręcznikach dopuszczanych do użytku szkolnego.
2. Dane konsultantów dyżurujących w ramach telefonu zaufania powinny być jawne, w szczególności w zakresie imienia i nazwiska, posiadanych kwalifikacji, doświadczenia, a także ewentualnych powiązań z organizacjami pozarządowymi.
3. Informacja zamieszczona w podręczniku „Tajemnice przyrody” dla szkół podstawowych klasy IV wydawnictwa Nowa Era (ISBN 978-83-267-3100-6), jakoby adres strony internetowej „www.116111.pl” był „adresem ciekawej strony internetowej poświęconej przyrodzie”, stanowi błąd merytoryczny, stanowiący podstawę do wszczęcia procedury przez Ministra Edukacji Narodowej i Nauki, zmierzającej do cofnięcia dopuszczenia podręcznika do użytku szkolnego.

r.pr. Marek Puzio – analityk Ordo Iuris, koordynator programu „Chrońmy dzieci”. Szkoła i Edukacja

¹⁸ Zob. § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia.

¹⁹ Zob. w szczególności art. 48 i 53 ust. 3 Konstytucji RP.